

VESZÉLYES ANYAGOK ÉS SIKERES MUNKAHELYI KOMMUNIKÁCIÓ

1. Bevezető

A munkáltatóknak, a munkavállalóknak és képviselőiknek egyaránt tisztában kell lenniük azzal, milyen munkahelyi kockázatoknak van kitéve a munkavállalók egészsége, és hogyan kell kezelni ezeket a kockázatokat. A kockázatokkal kapcsolatos hatékony kommunikáció kihívást jelent. A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről és engedélyezéséről (REACH⁽¹⁾), valamint az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról (CLP⁽²⁾) szóló új rendeletek ebben nyújtanak segítséget.

A REACH-rendelet célja, hogy növelje a vegyi anyagokkal kapcsolatban elérhető információ mennyiségét és javítsa annak minőségét, valamint hogy új kommunikációs intézkedéseket határozzon meg a szállítói lánc tekintetében. A CLP-rendelet ezen információ felhasználásával segíti a pontos osztályozást és a veszélyek felhasználó felé történő megfelelő kommunikációját. Ez a tájékoztató a 35. tájékoztató ⁽³⁾ frissített változata, amely tartalmazza a lényeges változásokat. Ezenkívül felvet olyan kérdéseket is, amelyek átgondolása hozzájárulhat a veszélyes anyagokról szóló munkahelyi kommunikáció sikeréhez.

Fontos megjegyezni, hogy a veszély attól függ, hogyan és milyen körülmények között használják fel az anyagokat a munkahelyen. A lisztport általában nem tekintik veszélyesnek, de a pékekre nézve rejthet egészségi kockázatot, sőt, akár még robbanást is okozhat. Ugyanez a helyzet a vízzel: a laboratóriumban használt desztillált víz bizonyos anyagokkal heves reakcióba léphet (pl. egyes peroxidok esetében). A munkahelyi szabályozás értelmében a munkáltatóknak áttekintéssel kell rendelkezniük minden kockázati tényezőről és arról, hogy azok összessége milyen veszélyhelyzeteket teremthet a munkavállalókra nézve. Ugyancsak figyelembe kell venniük minden – akár közvetítőként felhasznált – tárolt vagy szállított terméket és az azokkal kapcsolatban ellátandó feladatokat.

David Tijero Osorio

2. Jogszabályi háttér

A biztonsági adatlapok és címkék fontos információforrást jelentenek a vegyi anyagok veszélyessége tekintetében. A veszélyes anyag vagy keverék szállítójának, gyártójának vagy importőrének a forgalomba hozatalt megelőzően a CLP szerinti címkézéssel kell ellátnia a csomagolást, és biztonsági adatlapot kell biztosítani a szakmai felhasználók számára.

A REACH-rendelet tartalmazza a biztonsági adatlapra vonatkozó szabályozást, amely adatlap lehetővé teszi a munkáltatók számára a munkavállalók és/vagy a környezet szempontjából felmerülő esetleges kockázatok értékelését. A veszélyes vegyi anyagok (anyagok és keverékek) szállítóinak azok rendeltetésszerű felhasználásával kapcsolatban is kell információt biztosítaniuk. Számos veszélyes vegyi anyag esetében a biztonsági adatlapnak tartalmaznia kell egy úgy nevezett „expozíciós forgatókönyvet”, amely leírja az anyag meghatározott felhasználási módját/módjait, az ehhez/ezekhez

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i 1907/2006/EK rendelete a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv és ezek módosításainak hatályon kívül helyezéséről (<http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0851:HU:PDF>).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1272/2008/EK rendelete az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) és módosításai, (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008R1272&from=EN>).

³ <https://osha.europa.eu/hu/publications/factsheets/35/view>

kapcsolódó üzemi feltételeket és a felhasználásra vonatkozó kockázatkezelési intézkedéseket.

A REACH- és/vagy a CLP-rendelet nem (teljes mértékben) vonatkozik a vegyi anyagok bizonyos típusaira, például a citosztatikus gyógyszerekre, egyes kozmetikumokra (pl. fodrászati termékekre), valamint egyes élelmiszerekre és takarmányokra. Ilyenkor előfordulhat, hogy a felhasználók nem férnek hozzá a biztonsági adatlaphoz, vagy a vegyi anyag címkéjéhez, ugyanakkor a szállítók más formában tájékoztathatják őket a termék esetleges veszélyeiről és biztonságos használatáról.

A vegyi anyagokról ⁽⁴⁾ szóló irányelv előírja, hogy a munkáltatónak be kell szereznie a szállítótól vagy egyéb rendelkezésre álló forrásokból a munkahelyi kockázatértékeléshez szükséges további információt. Ugyancsak a munkáltató kötelessége annak biztosítása, hogy a munkavállalók és képviselőik tájékoztatásban és képzésben részesüljenek az alábbiakkal kapcsolatban:

- a vegyi anyagok veszélyes tulajdonságai;
- a kitettség szintje, típusa, időtartama és a munkavégzés körülményei;
- megfelelő óvintézkedések a saját maguk és kollégáik munkahelyi védelme érdekében, ideértve például, hogy mi a teendő baleset (pl. vegyi anyag kiömlése) vagy vészhelyzet esetén;
- a kockázatkezelési eljárások hatása;
- a vonatkozó foglalkozási expozíciós határértékek (OEL);
- a már elvégzett egészségi felülvizsgálatból és expozíciós értékelésből levonható következtetések.

Dries Vanderschaeghe

Ezenkívül a munkáltatónak gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállalók tisztában legyenek az eljárásokkal vagy a felhasznált anyagok terén történő változásokkal.

A fiatal, a várandós vagy szoptató, illetve gyermekágyas munkavállalók védelmére, valamint az ő és a 15 éven aluli, (könnyű) munkát végző gyermekek jogi képviselőinek az egészségi és biztonsági kockázatokról és megelőző intézkedésekről történő tájékoztatására külön szabályok vonatkoznak ⁽⁵⁶⁾.

A munkáltatóknak nyilván kell tartaniuk a veszélyes – különösen a rákkeltő és mutagén – anyagoknak ⁽⁷⁾ nagy valószínűséggel kitett munkavállalók egészségi és expozíciós felülvizsgálatainak eredményeit, és hozzáférést kell biztosítaniuk a munkavállalóknak személyes adataikhoz.

Az Európai Unió munkahelyekre vonatkozó irányelveit át kell ültetni a nemzeti jogba. A tagállamok az átültetés során az adott irányelvben meghatározott alapkövetelményekhez képest további, részletesebb vagy szigorúbb rendelkezéseket is hozhatnak a munkavállalók védelme érdekében.

Ezért határozottan javasoljuk, hogy a pontos előírások megismerése érdekében tanulmányozza a veszélyes anyagok munkahelyi felhasználására vonatkozó konkrét nemzeti jogszabályt.

A vegyi anyagok címkézése

⁴ A Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről (tizennegyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (<http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31998L0024:HU:HTML>).

⁵ A Tanács 92/85/EGK irányelve (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (<http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0085:HU:HTML>).

⁶ A Tanács 94/33/EK irányelve (1994. június 22.) a fiatal személyek munkahelyi védelméről (<http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31994L0033:HU:HTML>).

⁷ A Tanács 90/394/EK irányelve (1990. június 28.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (hatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (<http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31990L0394:HU:HTML>).

A CLP-rendelet tartalmazza a felhasználók számára elérhető címkéken, piktogramokon és biztonsági adatlapokon feltüntetendő standardizált információkra vonatkozó rendelkezéseket. Ez a rendelet váltotta fel a veszélyes anyagokról és készítményekről szóló korábbi irányelveket. A keverékek esetében azonban még 2015. június 1-jéig használható a korábbi osztályozás, címkézés és csomagolás. A címkével és csomagolással ellátott, 2015. június 1-jén már a szállítási láncban lévő készítmények (keverékek) újracímkézése és újracsomagolása 2017. június 1-jéig elhalasztható. 2017. június 1-jétől már minden címkének és csomagolásnak meg kell felelnie az új rendeletnek, azon termékek esetében is, amelyek már 2015. június 1. előtt is forgalomban voltak.

A címkén szerepelniük kell a következőknek:

- a szállító(k) elérhetőségi adatai;
- a termék és a benne lévő anyagok (általában legfeljebb négy anyag) neve, amelyek alapján a terméket osztályozták;
- a vonatkozó azonosító szám(ok), pl. EK-⁽⁸⁾ vagy CAS-⁽⁹⁾ szám;
- standardizált veszélyjelzések: veszélyt jelző piktogramok, figyelmeztetések, figyelmeztető (H) mondatok, óvintézkedésre vonatkozó (P) mondatok.

A veszélyt jelző piktogramok a régi veszélyszimbólumokat váltják fel, míg a figyelmeztető mondatok a korábbi jogszabályok által meghatározott, régi R-mondatok, az óvintézkedésre vonatkozó mondatok pedig a régi S-mondatok helyébe lépnek. Példák a CLP-rendelet szerinti veszélyt jelző piktogramokra:

Példák a H- és P-mondatokra: H312 – „Bőrrel érintkezve ártalmas”; EUH070 – „Szembe kerülve mérgező”; és P262 – „Szembe, bőrre vagy ruhára nem kerülhet”⁽¹⁰⁾.

A régi rendszer (67/548/EGK és 99/45/EK irányelvek) szerinti kockázatokra vonatkozó és biztonsági mondatok a készítmények (keverékek) esetében 2015. június 1-jéig alkalmazhatók.

Biztonsági adatlapok

A vegyi anyagok szállítóinak számos veszélyes anyaghoz biztonsági adatlapot kell mellékelniük, amely tartalmazza az alábbi információt:

- anyagtulajdonságok;
- egészségi, környezeti és fizikai-kémiai veszélyek;
- tárolás, kezelés, szállítás és végső ártalmatlanítás;
- biztonsági és tűzvédelmi, valamint szándékolatlan kibocsátás esetére és elsősegélynyújtásra vonatkozó utasítások a dolgozók számára.

A biztonsági adatlapon szerepelniük kell a REACH-rendelet szerinti vonatkozó foglalkozási expozíciós határértékeknek (OEL) és a származtatott hatásmentes szinteknek (DNEL)⁽¹¹⁾. Lehetővé kell tenni, hogy a munkavállalók és képviselőik hozzáférhessenek a biztonsági adatlapokhoz. A munkáltatónak minden egyes munkahely adott körülményeihez kell igazítania a biztonsági adatlapon ajánlott intézkedéseket.

⁸ Az Európai Bizottság által kiadott szám, azaz EK-szám (más néven EINECS vagy EK#) egy hét számjegyű, egyedi azonosító, amelyet az Európai Unión belüli szabályozó hatóságok szabályozási célokból rendelnek hozzá a vegyi anyagokhoz. Az EK-számmal rendelkező anyagok jegyzéke az EK-jegyzék (<http://esis.irc.ec.europa.eu/index.php?PGM=ein>).

⁹ A CAS nyilvántartási szám egy egyedi, numerikus azonosító, amely – kötőjelekkel három részre osztva – legfeljebb 10 számjegyből áll. Például az 58-08-2 a koffein CAS-száma. CAS-számot akkor rendelnek egy anyaghoz, amikor felveszik azt a CAS-nyilvántartás adatbázisába. A CAS-nyilvántartás több mint 71 millió szerves és szervetlen anyagot és 64 millió szekvenciát tartalmaz. Megtalálható benne a tudományos szakirodalomban 1957-től napjainkig azonosított összes anyag, amelyeket további, az 1900-as évek elejétől származó ismeretek szerinti anyagok egészítenek ki. A nyilvántartás nap mint nap megközelítőleg 15 000 új anyaggal bővül. (<http://www.cas.org/content/chemical-substances>).

¹⁰ <http://osha.europa.eu/hu/topics/ds/clp-classification-labelling-and-packaging-of-substances-and-mixtures>

¹¹ A REACH-rendelet előírásai szerint a munkahelyi (és nem munkahelyi) expozíció esetében meg kell határozni egészségügyi származtatott hatásmentes szinteket (DNEL-eket) azon vegyi anyagok tekintetében, amelyek előállítására vagy Európába történő behozatalára évi 10 tonna feletti mennyiségben kerül sor. További információ: [a REACH- és a CLP-rendelettel kapcsolatos gyakran ismételt kérdések](#).

Azon vegyi anyagok tekintetében, amelyek előállítására vagy Európába történő behozatalára évi 10 tonna feletti mennyiségben kerül sor, és amelyek veszélyesnek minősülnek, a biztonsági adatlapnak expozíciós forgatókönyvet is tartalmaznia kell, amely leírja az anyag meghatározott felhasználási módját/módjait, az ehhez/ezekhez kapcsolódó üzemi feltételeket és a felhasználásra vonatkozó kockázatkezelési intézkedéseket. A felhasználóknak ellenőrizniük kell, hogy a mellékelt expozíciós forgatókönyv(ek) szerint használják-e az anyagokat. Amennyiben nem, tájékoztatniuk kell a felhasználást illető egyedi körülményekről a szállítójukat, akinek figyelembe kell vennie az így kapott információt.

Nuno Olivera

Egyéb információforrások

Bizonyos termékek, például gyógyszerek vagy kozmetikumok (pl. hajápoló termékek) esetében nem kell biztonsági adatlapot kiállítani. Ugyanakkor a biztonsági adatlappal rendelkező vegyi anyagok esetében is előfordulhat, hogy bővebb információra van szükség. A kockázatértékeléshez és a megelőző intézkedés megtételéhez szükséges információ összegyűjtéséhez a következő lehetőségek állnak rendelkezésre:

- más információforrások (pl. technikai dokumentáció, használati utasítás, vegyi kockázatokat tartalmazó adatbázisok, például az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) adatbázisa (<http://echa.europa.eu/hu/information-on-chemicals>), vagy egyéb technikai és tudományos szakirodalom) felhasználása;
- információkérés a szállítójától;
- megelőző szolgálatokkal folytatott konzultáció;
- szakmai szervezetek (szakmai szövetségek, kereskedelmi kamarák, szakszervezetek, társadalombiztosítási és egyéb szervezetek) tanácsának kikérése;
- kapcsolatfelvétel a hatóságokkal.

A legfontosabb teendők

- Figyelje az új címkéket és biztonsági adatlapokat (SDS).
- Biztosítson képzést a munkavállalóknak, hogy megértsék és felismerjék az új címkéken feltüntetett információt.
- Ellenőrizze, hogy az anyag vagy keverék Önök által alkalmazott felhasználási módja szerepel-e a biztonsági adatlapon, és nem ellenjavallt-e.
- Kövesse az új címkéken és biztonsági adatlapokon feltüntetett tanácsokat.
- Ellenőrizze, nem változott-e meg az anyag(ok) osztályozása.
- Értékelje a munkavállalók szempontjából felmerülő kockázatokat, és szükség esetén frissítse a munkahelyi kockázatértékelést.
- Ha Ön munkáltató, tájékoztassa a munkavállalókat a változásokról.
- Ha bármilyen kérdése van az új címkéssel vagy biztonsági adatlapokkal kapcsolatban, forduljon a szállítójához.

Forrás: Foglalkoztatási Főigazgatóság.

Példák hasznos információs rendszerekre

- Az Egyesült Királyság munkavédelmi szervezetének (HSE) „COSHH essentials” (az egészségre veszélyes anyagok ellenőrzési szabályainak alapjai) elnevezésű honlapja (<http://www.coshh-essentials.org.uk>) egyszerű lépésekben mutatja be, hogyan kell értékelni és ellenőrizni a vegyi anyagokból eredő munkahelyi kockázatokat, többek között számos ágazatra és munkafolyamatra vonatkozó kockázatértékelések és valódi élethelyzetek esettanulmányainak bemutatásával.
- A Gestis veszélyesanyag-adatbázis (<http://www.dguv.de/ifa/en/gestis/stoffdb>) mintegy 8000 különböző, munkahelyen előforduló vegyi anyagról tartalmaz információkat. Ez a rendszer

összeköttetésben áll egy több mint 60 000 vállalattól származó adatokat tartalmazó, expozíciós adatbázissal (MEGA), egy biztonsági adatlapokat tartalmazó adatbázissal (ISI), egy nemzetközi OEL-adatbázissal (amelyben mintegy 1700 anyag határértékei szerepelnek) és egy DNEL-adatbázissal. Ezenkívül kiegészíti még egy olyan adatbázis is (Gestis-Dust-Ex), amely – a legtöbb iparágat lefedve – több mint 4600 porminta égési és robbanási jellemzőiről ad felvilágosítást.

- A nemzetközi kémiai biztonsági kártyákat (ICSCs; <http://www.ilo.org/dyn/icsc/showcard.home>) nemzetközi szervezetek fejlesztették ki több mint 1700 anyagra vonatkozóan. Ezekkel a kártyákkal az anyagok értékesítésekor találkozhatunk, de gyakran az oktatási és képzési tevékenységeknek is részét képezik. A vegyi balesetekre reagáló ügynökségek is használhatják őket.
- A nemzetközi kémiai biztonsági kártyák szerepelnek az OECD vegyi anyagokról szóló globális, információs portálján is (eChemPortal, <http://www.oecd.org/env/ehs/risk-assessment/echemportalglobalportaltoinformationonchemicalsubstances.htm>), amely bárki számára ingyenes hozzáférést biztosít az anyagok fizikai-kémiai jellemzőire és toxicitási adataira vonatkozó információkhoz. Az eChemPortaltól közvetlen hivatkozások útján érhetők el a nemzeti, regionális és nemzetközi szintű felülvizsgálati programokhoz készített információgyűjtemények. A nemzeti veszélyességi besorolási rendszerek vagy a vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszere (GHS) szerinti osztályozási eredményekről is felvilágosítást ad. Az eChemPortal ezenkívül bizonyos vegyi anyagok vonatkozásában expozíciós és felhasználási információkat is tartalmaz. Az eChemPortal projekttel kapcsolatban letölthető egy részletesebb információt tartalmazó tájékoztató füzet is ⁽¹²⁾.
- A vegyi anyagok ellenőrzésére szolgáló nemzetközi eszközkészlet (http://www.ilo.org/legacy/english/protection/safework/ctrl_banding/toolkit/icct) a fejlődő országok kis- és középvállalkozásai számára kínál védelmi rendszert a munkahelyi veszélyes vegyi anyagokkal – ezen belül is a növényvédő szerekkel és az általános oldószerekkel – szemben. A veszélyes anyagok kezelésével kapcsolatos adott feladatokra, például keverésre, zsáktöltésre vagy a helyi léghelyszívás karbantartására vonatkozó útmutatókat tartalmaz.
- A Német Szövetségi Munkavédelmi Intézet (BAuA) kidolgozott egy könnyen használható munkahelyi vegyi anyag-ellenőrzési rendszert (EMKG), amely magában foglalja a tűz- és robbanásveszéllyel kapcsolatos kockázatokat és a CLP-rendelet szerinti feladatokat (<http://www.baua.de/en/Topics-from-A-to-Z/Hazardous-Substances/Hazardous-Substances.html>).
- A veszélyes anyagok helyettesítésének támogatását célzó, *Substitution Support Portal* (SUBSPORT: <http://www.subsport.eu/>) elnevezésű weboldalon 28 olyan jegyzék található, amely veszélyes anyagokat és azok használatának (ajánlott) korlátozásait sorolja fel, valamint tartalmaz egy helyettesítési adatbázist és az értékesítési szinten történő helyettesítés gyakorlati megvalósítását támogató képzési anyagokat is.
- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet közzétett egy utasításokat tartalmazó modult az egészségvédelmi és biztonsági bizottságok számára, amely az alábbi weboldalon érhető el: <http://actrav.ilo.org/actrav-english/telearn/osh/kemi/ciwmmain.htm>.
- Különböző iparági csoportok, a nemzeti kormányok vagy egyes tagállami intézetek is rendelkeznek különböző iránymutatásokat, leírásokat és hasznos hivatkozásokat tartalmazó információforrásokkal és -rendszerekkel. Ilyen például Romániában a munkavállalók veszélyes vegyi anyagoknak való munkahelyi kitettségének csökkentéséről szóló munkáltatói útmutató.

¹² <http://www.oecd.org/env/ehs/risk-assessment/oecd%20brochure-1c%204-12->

Ellenőrző lista a munkavállalók tájékoztatásához

Tisztában van-e a következőkkel?

- Ismeri a munkahelyén zajló kockázatértékelést?
- Milyen veszélyeknek van kitéve munkája során?
- Milyen hatást gyakorolhatnak ezek a veszélyek?
- Mit kell tennie saját és kollégái biztonságának megóvása érdekében (azaz hogyan ellenőrzik a kockázatokat)?
- Hogyan ellenőrizhető és ismerhető fel, ha az események kedvezőtlenül alakulnak, és kinek kell jelenteni az esetleges problémákat?
- Ismeri az expozícióellenőrzés vagy az egészségi felülvizsgálat eredményeit?
- Ismeri a karbantartási munkák esetében hozandó megelőző és óvintézkedéseket?
- Ismeri az elsősegély-nyújtási és vészhelyzeti eljárásokat?

Ellenőrző lista a munkáltató és a munkavállalók közötti megfelelő kommunikációhoz

Minden munkahelyen fel vannak sorolva a felhasznált vagy gyártott veszélyes anyagok? Ideértendők az alvállalkozók által behozott termékek, valamint a hűtőközeg, a növényvédő szerek, ipari olajok, a tisztítószerek vagy az üzemanyag is.

- Minden felhasznált veszélyes vegyi anyag biztonsági adatlapja azonnal hozzáférhető? Van egyéb elérhető munkavédelmi iránymutatás a munkavállalók számára?
- Átültették a biztonsági adatlapra és az egyéb útmutatókban található információt olyan munkahelyi utasításokká, amelyek gyakorlati tájékoztatást nyújtanak arról, hogyan kezeljék és használják a vegyi anyagokat a mindennapi feladatok ellátása során?
- Ismerjük-e a vegyi anyagok vállalatban belüli áramlását? Ki és mennyit vásárol belőlük? Mennyi vegyi anyag kerül raktárra az egyes alkalmakkal? Hol kerülnek felhasználásra? Ki dönti el, mit vásárolunk, és ki vesz részt a folyamatban?
- Minden veszélyes vegyi anyag tárolóedénye (pl. kád, palack, tartály) rendelkezik olyan címkével, amely tartalmazza a termék nevét, a rá vonatkozó figyelmeztetéseket, mind a fizikai veszélyek (pl. robbanásveszély), mind az egészségügyi veszélyek vonatkozásában?
- Végeztek kockázatértékelést? Ismertették ennek eredményeit?
- Rendszeresen kikérdezik a munkavállalókat a lehetséges egészségi és biztonsági problémákról?
- Biztosítottak a munkavállalók számára minden vonatkozó információt, útmutatást és képzést a munkahelyi veszélyes anyagokkal kapcsolatban (ideértve azokat az óvintézkedéseket is, amelyeket nekik kell megtenniük saját maguk és kollégáik megóvása érdekében)?
- Minden munkavállaló tudja a következőket?
 - Hogyan használja megfelelően és teljes körűen a rendelkezésre álló ellenőrző intézkedéseket?
 - Kinek jelentse az ellenőrző intézkedések esetleges problémáit és hibáit?
 - Hogyan végezze el a tervezett karbantartást és a funkcionális ellenőrzéseket, különösen a helyi légelszívás és más védőeszközök tekintetében?
 - Mit tegyen a veszélyes anyagok használata során bekövetkező esemény, baleset, vészhelyzet esetén?

- Hogyan kezelje a hulladékot?
- Értésülnek-e a munkavállalók a kockázatértékeléssel kapcsolatos legfrissebb információkról, és rendszeresen ismétlik-e ezzel kapcsolatos képzésüket?

További információ

A kockázatokkal kapcsolatos sikeres kommunikáció és a veszélyes anyagokra vonatkozó tájékoztatók példái a következő internetes oldalon érhetők el: <https://osha.europa.eu/hu/publications/factsheets>.

Az Ügynökség internetes oldalán például a REACH- és a CLP-rendelet, valamint az alábbi referenciaanyagok kapcsán felmerülő, gyakran ismételt kérdések is megtalálhatók.

Gyakorlati megoldások esettanulmányai. Elérhető: https://osha.europa.eu/en/practical-solutions/case-studies/index_html/practicalsolution?SearchableText=&is_search_expanded=True&getRemoteLanguage=en&subcategory2=dangerous_substances&subcategory%3Alist=dangerous_substances&nace2=&multilingual_thesaurus2=&submit=Search

Veszély: vegyi anyagok! Tudja, mit jelentenek ezek a piktogramok? (plakát 24 nyelven)

Elérhető: https://osha.europa.eu/hu/publications/promotional_material/clp-poster/view

Veszély: vegyi anyagok! A veszélyt jelző piktogramok bemutatása (tájékoztató 24 nyelven)

Elérhető: https://osha.europa.eu/hu/publications/promotional_material/clp-leaflet/view

Veszélyes anyagok és kockázatértékelés (PowerPoint prezentáció 22 nyelven).

Elérhető: https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/en_ds.ppt

E-fact 26 – Veszélyes anyagok a HORECA-ban. Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/e-facts/efact26/view>

E-fact 41 - Tisztítószeres és veszélyes anyagok. Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/e-facts/efact41/view>

E-fact 66 - Karbantartás és veszélyes anyagok. Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/e-facts/efact66/view>

E-fact 67: Karbantartás és veszélyes anyagok – Karbantartás a vegyiparban.

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/e-facts/efact67/view>

Az EU-OSHA weboldalának CLP-rendelettel foglalkozó oldala.

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/topics/ds/clp-classification-labelling-and-packaging-of-substances-and-mixtures>

Az EU-OSHA weboldalának REACH-rendelettel foglalkozó oldala. Elérhető:

<https://osha.europa.eu/hu/topics/ds/reach>

Európai Bizottság, *Changes to Chemical Labels and SDS, CLP OSH Training*, [A vegyi anyagok címkéjének és biztonsági adatlapjának változásai, CLP OSH-képzés] 2012. Elérhető:

<https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/clp-training.pdf>

Európai Bizottság, *Changes to Chemical Labels and SDS* [A vegyi anyagok címkéjének és biztonsági adatlapjának változásai] – Előadói jegyzetek, 2012.

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/clp-speakers-notes.pdf>

Európai Bizottság, CLP OSH Útmutató, 2012.

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/clp-osh-guidance.pdf>

Európai Bizottság, CLP OSH tájékoztató, 2012.

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/clp-leaflet.pdf>

Európai Bizottság, CLP OSH kártyák, 2012.

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/clp-pocket-card.pdf>

33. számú tájékoztató: Bevezetés a munka során használt veszélyes anyagok témakörébe (22 nyelven). Elérhető: <https://osha.europa.eu/hu/publications/factsheets/33/view>

34. számú tájékoztató: A veszélyes anyagok használatának kiküszöbölése, illetve más anyagokkal történő helyettesítése (22 nyelven).

Elérhető: <https://osha.europa.eu/hu/publications/factsheets/34/view>

44. számú tájékoztató: A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi információk hatékony közvetítése: a veszélyes anyagok esete. Jelentés-összefoglaló (22 nyelven).

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/factsheets/44/view>

12. számú fórum: Munkavégzés veszélyes anyagokkal: Az európai szakpolitikai kihívás (öt nyelven).

Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/reports/12/view>

Gyakran ismételt kérdések a CLP-vel és a REACH-csel kapcsolatban.

Elérhető: https://osha.europa.eu/en/practical-solutions/faqs?category=dangerous-substances&subcategory=dangerous-substances::clp_reach

Útmutató munkáltatóknak a vegyi anyagokból eredő kockázatok kezelésére vonatkozóan. A vegyi anyagokról szóló irányelv és a REACH-rendelet találkozása a munkahelyen, Európai Bizottság 2010, <https://osha.europa.eu/en/topics/ds/materials/reach-guidance-employers.pdf>

Napo – Veszély: vegyi anyagok! Elérhető: http://www.napofilm.net/hu/napos-films/multimedia-film-episodes-listing-view?set%20language=en&set_language=hu&filmid=napo-012-danger-chemicals

Gyakorlati megoldások – kockázatértékelési eszközök Elérhető: https://osha.europa.eu/en/practical-solutions/risk-assessment-tools/index_html/practical-solution?SearchableText=&is_search_expanded=True&getRemoteLanguage=en&subcategory2=dangerous-substances&subcategory%3Alist=dangerous-substances&nace2=&multilingual_the_saurus2=&submit=Search

Jelentés: A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi információk hatékony közvetítése: a veszélyes anyagok esete. Elérhető: <https://osha.europa.eu/en/publications/reports/312/view>